

Sygn. akt I Ns 267/18

2 Postanowienie

Dnia 3 września 2020 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie I Wydział Cywilny

Przewodniczący Sędzia Dorota Słowik

Protokolant sekretarz sądowy Dagmara Wróbel

po rozpoznaniu w dniu 11 sierpnia 2020 r. w Tczewie

na rozprawie

sprawy z wniosku R. G. (1)

z udziałem B. G. (1)

o podział majątku wspólnego

postanawia:

1. oddalić wniosek o ustalenie nierównych udziałów stron w majątku wspólnym,
2. umorzyć postępowanie w zakresie podziału ruchomości,
3. oddalić wniosek w pozostałym zakresie,
4. stwierdzić, że każda ze stron ponosi koszty związane z jej udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 267/18

UZASADNIENIE

R. G. (1) wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego wnioskodawcy i uczestniczki B. G. (1).

Wnioskodawca wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego stron przez przyznanie na jego rzecz: lampy stołowej V., działki położonej w T. przy ul. (...) o pow. (...) m² oraz ½ wartości mieszkania o wartości 180.000 zł. W sytuacji dużej różnicy wartości majątku dotyczącego gruntów położonych w Z., od wartości nieruchomości położonej w T., wnioskodawca wnosi o przydzielenie na jego rzecz działki nr (...) położonej w Z..

W odpowiedzi na wniosek uczestniczka postępowania B. G. (1) wniosła o ustalenie nierównych udziałów w majątku dorobkowym stron, w ten sposób, że wnioskodawcy przysługiwać będzie udział na poziomie 10%, a uczestnicze w wysokości 90%.

Uczestniczka postępowania zaznaczyła, iż nieruchomości wskazane przez wnioskodawcę we wniosku nabywane były przez nią do jej majątku odrębnego za środki pochodzące z majątku odrębnego, co wynika z treści aktów notarialnych załączonych przez wnioskodawcę do wniosku o podział majątku oraz z oświadczenia jakie złożył wnioskodawca przed notariuszem B. J. w T.. Jednocześnie B. G. (1) wskazała, że wyraża zgodę na podział majątku poprzez przyznanie wnioskodawcy na wyłączną własność wszystkich rzeczy ruchomych, które znalazły się w jego posiadaniu z obowiązkiem spłaty uczestniczki stosownie do wysokości ustalonych udziałów w majątku dorobkowym oraz do przyznania wnioskodawcy odszkodowania za skradziony samochód stron ze stosowną spłatą na rzecz uczestniczki zgodną z wysokością udziałów w majątku dorobkowym.

W piśmie z dnia 8 czerwca 2020 r. B. G. (1) dokonała cofnięcia wniosku o ustalenie składu majątku dorobkowego w zakresie ruchomości i roszczeń majątkowych.

Na rozprawie w dniu 11 sierpnia 2020 r. wnioskodawca cofnął wniosek w zakresie dokonania podziału majątku wspólnego w odniesieniu do ruchomości, wskazując, iż podtrzymuje wniosek o dokonanie podziału majątku wspólnego stron w zakresie nieruchomości położonych w Z., R. i T.. Uczestniczka postępowania wyraziła zgodę na cofnięcie wniosku w powyższym zakresie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. G. (1) udzieliła W. P. pełnomocnictwa do podejmowania w jej imieniu różnego rodzaju czynności prawnych, w tym także nabywania na jej rzecz nieruchomości położonych w Polsce.

W dniu 23 października 1990 r. W. P. działający w imieniu B. G. (1) w oparciu o udzielone mu przez uczestniczkę postępowania pełnomocnictwo z dnia 19 czerwca 1990 r., nabył na rzecz B. G. (1) nieruchomość objętą księgą wieczystą nr (...) działkę nr (...) o obszarze (...) ha położoną w S.. Kwotę stanowiącą cenę zakupu nieruchomości W. P. otrzymał od B. G. (1).

(dowód: akt notarialny umowy sprzedaży Rep. A (...) k. 1-1v akt Kw (...), pełnomocnictwo- k. 2 akt Kw (...), odpis KW (...) - k. 59-60, zeznania W. P. z dnia 10 stycznia 2020 r.- przedział czasowy 01:17:06-01:24:56- k. 128, zeznania R. G. (1) z dnia 11 sierpnia 2020 r.- przedział czasowy 00:06:31-01:29:43, zeznania B. G. (1) z dnia 11 sierpnia 2020 r.- przedział czasowy 01:29:43-02:07:18- k. 175v- 176v)

Dnia 6 września 1991 r. W. P. działający w imieniu i na rzecz B. G. (1) nabył w oparciu o zawartą z A. L. umowę sprzedaży, nieruchomość położoną w S. ((...)) oznaczoną nr Kw (...), tj. (...) stanowiącą rolę i las o obszarze (...) ha. Działający w imieniu uczestniczki postępowania, W. P. w trakcie dokonywania czynności nabywania nieruchomości wskazywał, iż środki pieniężne na ich zakup otrzymał od B. G. (1). Ww. nieruchomość uczestniczka postępowania w 2014 r. darowała córce M. G..

(dowód: akt notarialny umowy sprzedaży Rep. A (...) k. 1-1v akt Kw (...) pełnomocnictwo- k. 2 akt Kw (...), odpis KW (...) - k. 55-56, zeznania W. P. z dnia 10 stycznia 2020 r.- przedział czasowy 01:17:06-01:24:56- k. 128, zeznania M. B. z dnia 10 stycznia 2020 r.- przedział czasowy 01:25:21-02:05:30- k. 128-129v, zeznania B. G. (1) z dnia 11 sierpnia 2020 r.- przedział czasowy 01:29:43-02:07:18- k. 175v- 176v)

(...) położone w S. i T. uczestniczka postępowania nabyła ze środków pieniężnych pochodzących z nabytego przez nią spadku po ojcu. Przypadający jej spadek po ojcu przekazany został B. G. (1) przez jej siostrę w formie pieniężnej po śmierci spadkodawcy.

Działający w imieniu wnioskodawczyni W. P. w trakcie dokonywania czynności nabywania nieruchomości wskazywał, iż środki pieniężne na ich zakup otrzymał od B. G. (1). Nieruchomość położona w Z., T. i S. oraz mieszkanie w R. stanowią wyłączną własność B. G. (1), zostały przez nią nabyte do majątku osobistego. Na powyższy fakt wskazywał wnioskodawca w rozmowach prowadzonych ze znajomymi.

(dowód: zeznania H. O. z dnia 10 stycznia 2020 r.- przedział czasowy 00:39:09- 00:50:08- k. 126v-127, zeznania świadka J. O. z dnia 10 stycznia 2020 r.- przedział czasowy 00:50:08-01:05:51- k. 127-127v, zeznania U. S. z dnia 10 stycznia 2020 r.- przedział czasowy 01:05:51- 01:17:06- k. 127v-128, zeznania M. B. z dnia 10 stycznia 2020 r.- przedział czasowy 01:25:21-02:05:30- k. 128-129v, zeznania B. G. (1) z dnia 11 sierpnia 2020 r.- przedział czasowy 01:29:43-02:07:18- k. 175v- 176v)

W dniu 18 lipca 1995 r. W. P. działający w imieniu B. G. (1) zawarł z J. K. umowę sprzedaży nieruchomości oznaczonej nr Kw (...) położonej w T. przy ul. (...). B. G. (1) ww. nieruchomość nabyła z majątku odrębnego. W 2014 r. na mocy umowy darowizny, ww. nieruchomość otrzymała M. G..

(dowód: akt notarialny umowy sprzedaży Rep. A nr (...) k. 41-42, k. 4-4v akt Kw (...), odpis KW (...)- k. 57-58, zeznania W. P. z dnia 10 stycznia 2020 r.- przedział czasowy 01:17:06-01:24:56- k. 128, zeznania M. B. z dnia 10 stycznia 2020 r.- przedział czasowy 01:25:21-02:05:30- k. 128-129v, zeznania B. G. (1) z dnia 11 sierpnia 2020 r.- przedział czasowy 01:29:43-02:07:18- k. 175v- 176v)

W dniu 10 sierpnia 2001 r. R. G. (1) w Kancelarii Notarialnej Notariusz B. J. (2) złożył swój podpis na oświadczeniu, którego własnoręczność została poświadczona przez notariusza B. J. (2). Powyższe zostało odnotowane w księdze notarialnej Rep. A pod nr (...). R. G. (1) w złożonym i podpisanym przez siebie oświadczeniu potwierdził nabycie przez żonę B. G. (1) działek nr (...) w T. przy ul. (...) i nr (...) w S. ze środków z jej majątku odrębnego. Oryginał dokumentu wydano osobie stawającej w dniu 10 sierpnia 2001 r. Wówczas prowadzono repertoria odnotowując w nich poszczególne dane w sposób odrębny. Obecnie tego rodzaju czynności wykonuje się przy pomocy komputerów.

(dowód: pismo B. J. (2) z dnia 5 września 2017 r.- k. 105-106, wyciąg repertorium Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Tczewie- k. 171, zeznania świadka B. J. (2) z dnia 10 stycznia 2020 r.- przedział czasowy 00:01:57-00:39:09- k. 126v, zeznania M. B. z dnia 10 stycznia 2020 r.- przedział czasowy 01:25:21-02:05:30- k. 128-129v, zeznania B. G. (1) z dnia 11 sierpnia 2020 r.- przedział czasowy 01:29:43-02:07:18- k. 175v- 176v)

Dnia 20 grudnia 2002 r. B. G. (1) zawarła z R. O. i M. O. umowę sprzedaży oraz ustanowienie hipoteki. Mocą zawartej umowy uczestniczka postępowania dokonała sprzedaży nieruchomości objętej księgą wieczystą Kw (...) Sądu Rejonowego w Tczewie działkę nr (...) obszaru 2,2307 ha za łączną cenę 270.000 zł. B. G. (1) oświadczyła, iż przedmiotową nieruchomość nabyła od osób fizycznych na podstawie umowy sprzedaży z dnia 23 października 1990 r., Rep. A nr(...) ze środków pochodzących z jej majątku odrębnego, co mąż jej R. G. (1) potwierdził w oświadczeniu, poświadczonym przez notariusza w T. B. J. (2) dnia 10 sierpnia 2001 r., Rep. A (...)

(dowód: akt notarialny umowy sprzedaży oraz ustanowienia hipoteki- k. 36-40, zeznania świadka J. O. z dnia 10 stycznia 2020 r.- przedział czasowy 00:50:08-01:05:51- k. 127-127v, zeznania B. G. (1) z dnia 11 sierpnia 2020 r.- przedział czasowy 01:29:43-02:07:18- k. 175v- 176v)

W dniu 19 stycznia 2010 r. uczestniczka postępowania zawarła z R. L. działającym w imieniu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. umowę ustanowienia odrębnej własności lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w R., o pow. (...)m2. Jednocześnie R. L. w imieniu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. dokonał sprzedaży uczestniczce postępowania powyższego lokalu nr (...) przy ul. (...) w R. wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej, za cenę (...) zł. B. G. (1) nabyła przedmiotowy lokal ze środków pochodzących z jej majątku osobistego, z dokonanej w dniu 20 grudnia 2002 r. Rep. A (...) B. J. (2)- notariusza w T., sprzedaży działki nr (...), wchodzącej w skład nieruchomości objętej księgą wieczystą Kw nr (...) Sądu Rejonowego w Tczewie, którą nabyła na podstawie umowy sprzedaży z dnia 23 października 1990 r., ze środków pochodzących z majątku odrębnego, co jej mąż potwierdził w oświadczeniu poświadczonym przez notariusza B. J. (2) w dniu 10 sierpnia 2001 r. Rep. (...)

(dowód: akt notarialny umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu i sprzedaży Rep. A. (...) k. 18-30, k. 3-8 akt KW nr (...), protokół Rep. A nr (...) k. 9 akt KW nr(...), odpis KW nr (...)- k. 53-54, zeznania H. O. z dnia 10 stycznia 2020 r.- przedział czasowy 00:39:09- 00:50:08- k. 126v-127, zeznania B. G. (1) z dnia 11 sierpnia 2020 r.- przedział czasowy 01:29:43-02:07:18- k. 175v- 176v)

W początkowym okresie przebywania na terenie Niemiec wnioskodawca podejmował zatrudnienie w różnych miejscach, często dokonując zmiany miejsca i charakteru świadczonej pracy. Wnioskodawca kilkakrotnie poprzez długie okresy pozostawał bez pracy, co spowodowało, iż obecnie otrzymuje niską emeryturę. Podejmowane przez R. G. (1) próby prowadzenia własnej działalności gospodarczej wobec niewielkiego zaangażowania wnioskodawcy, nie przynosiły dochodu i po krótkich okresach przestały być prowadzone. B. G. (1) finansowała wkład na rozwinięcie podejmowanych przez wnioskodawcę działalności gospodarczych. Uczestniczka postępowania dokonywała ubezpieczenia małżonka i utrzymywała rodzinę z prowadzonej przez siebie gastronomicznej działalności gospodarczej. B. G. (1) była osobą bardzo zapracowaną i dbającą o zapewnienie bytu rodzinie. Wykonywana przez nią

praca była ponad przeciętną. Ciężar utrzymania rodziny spoczywał na B. G. (1), wnioskodawca nie dokładał się do kosztów utrzymania gospodarstwa domowego. Uczestnik postępowania w głównej mierze skupiał się na sobie, dbając o swój wygląd i dobre samopoczucie. R. G. (1) często przebywał na terenie Polski. Przez pewien okres prowadzonego przez strony konfliktu, wnioskodawca zamieszkiwał w wynajmowanym mieszkaniu. Wówczas również nie uczestniczył w kosztach utrzymania rodziny.

(dowód: zeznania świadka J. O. z dnia 10 stycznia 2020 r.- przedział czasowy 00:50:08-01:05:51- k. 127-127v, zeznania U. S. z dnia 10 stycznia 2020 r.- przedział czasowy 01:05:51- 01:17:06- k. 127v-128, zeznania M. B. z dnia 10 stycznia 2020 r.- przedział czasowy 01:25:21-02:05:30- k. 128-129v, zeznania M. B. z dnia 10 stycznia 2020 r.- przedział czasowy 01:25:21-02:05:30- k. 128-129v, zeznania R. G. (1) z dnia 11 sierpnia 2020 r.- przedział czasowy 00:06:31-01:29:43, zeznania B. G. (1) z dnia 11 sierpnia 2020 r.- przedział czasowy 01:29:43-02:07:18- k. 175v- 176v)

W dniu 24 maja 2017 r. Sąd Rejonowy w (...) prawomocnie orzekł o rozwiązaniu związku małżeńskiego zawartego przez B. G. (1) i R. G. (1) w dniu 28 czerwca 1975 r., poprzez rozwód. W pkt 2. orzeczenia dokonano wewnętrznego podziału z obciążeniem uprawnień stron udziałów ubezpieczeń emerytalnych. W pkt 3 wskazano, iż opisane w poprzednim punkcie wraz z spłatą w wysokości (...), wszystkie obustronne roszczenia majątkowe stron, czy są znane czy nieznanne, zostają zaspokojone, za wyjątkiem nieruchomości położonej w T. działki o pow. (...) oraz działek w Z. o pow. (...). Małżonkowie byli objęci ustawową małżeńską wspólnością majątkową. W zawartej przez strony ugodzie wskazano, iż ze względu na ogłoszone postanowienie w odniesieniu do rozwiązania małżeństwa- tylko z tego względu- wyraźnie zrezygnuje się z przyczyn, środków prawnych, środków prawnych przyłączonych i możliwości zastosowania rozszerzonych środków prawnych.

(dowód: postanowienie z dnia 24 maja 2017 r.- k. 77-79, protokół posiedzenia niejawnego- k. 132-133)

Strony posiadają obywatelstwo polskie i niemieckie. Pozwany nigdy nie utracił obywatelstwa polskiego, ani się go nie rzekł. Przez okres kilku lat R. G. (1) nie posiadał aktualnego dowodu osobistego. Obecnie wnioskodawca utrzymuje się z emerytury w wysokości (...)

(dowód: protokół posiedzenia niejawnego- k. 132-133, pismo Wojewody (...) z dnia 10 maja 2020 r.- k. 138-138v, zeznania B. G. (1) z dnia 11 sierpnia 2020 r.- przedział czasowy 01:29:43-02:07:18- k. 175v- 176v)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, które to Sąd uznał za wiarygodne i mogące stanowić pełnowartościowy materiał dowodowy. Wnioskodawca kwestionował prawdziwość dokumentów wskazujących na okoliczności złożenia przez niego oświadczenia odnoszącego się do faktu nabywania przez uczestniczkę postępowania nieruchomości z majątku osobistego. Jednakże zarówno sporządzone przez notariusz B. J. (2) pismo oraz złożone przez nią i innych świadków zeznania, a także wyciąg z repertorium ksiąg wieczystych jednoznacznie wskazują na zaistnienie powyższego faktu. Działanie uczestnika polegające na przeczeniu powyższej okoliczności należy oceniać jako próbę uzyskania korzyści majątkowej. Podnoszenie przez wnioskodawcę zarzutu, iż wyciąg z repertorium jest sfalszowany bowiem został sporządzony odręcznie, należało uznać za absurdalny. Należy bowiem zauważyć, iż w dacie odnotowania przedmiotowego dokumentu, tj. 2001 r. repertoria Sądowe jak i notarialne prowadzono odręcznie. Zatem ww. zarzut w zupełności nie zasługiwał na uwzględnienie.

Zeznania świadka B. J. (2) uznano za w pełni wiarygodne i zgodne z prawdą. Notariusz precyzyjnie opisała czynności, które odnoszą się do poświadczenia złożenia przez określoną osobę podpisu. Zeznania znajdują potwierdzenie w przepisach prawa, przedłożonych dokumentach i przyjętej praktyce.

Zeznania H. O. i J. O. Sąd uznał za zgodne z prawdą i odzwierciedlające rzeczywisty przebieg zdarzeń. Świadek H. O. wskazywała na okoliczności zakupu przez uczestniczkę postępowania lokalu mieszkalnego w R.. Nadto świadek wyraźnie zeznała, iż wnioskodawca w prowadzonych z nim rozmowach wskazywał na nabycie przez B. G. (1) nieruchomości do majątku osobistego. Świadczenie wskazywali na fakt nabycia przez uczestniczkę postępowania

części majątku spadkowego po ojcu. Świadek J. O. opisał okoliczności sprzedaży nieruchomości, której wyłącznym właścicielem była B. G. (1) oraz fakt złożenia przez wnioskodawcę oświadczenia dotyczącego nabycia przez uczestniczkę postępowania nieruchomości z własnych środków do majątku osobistego. Nadto świadek opisał stopień zaangażowania stron w zapewnienie bytu rodzinie, zaznaczając duże zapracowanie B. G. (1).

Złożone przez U. S. zeznania należało ocenić jako w pełni zgodne z prawdą. U. S. podobnie jak inni powołani w sprawie świadkowie wskazywała na nabycie przez uczestniczkę postępowania spadku po ojcu, zakup nieruchomości z własnych środków do majątku osobistego oraz samodzielnego utrzymywania rodziny.

Materiał dowodowy w sprawie oparto także częściowo o zeznania świadka W. P., odnoszące się do faktu nabywania nieruchomości w S. i T. w oparciu o udzielone przez B. G. (1) pełnomocnictwo. Powyższe okoliczności znajdują także potwierdzenie w przedstawionych w sprawie dokumentach. W pozostałym zakresie zeznania świadka wskazywały na brak szczegółowej wiedzy, zatem nie mogły stanowić podstawy do ustalenia określonych faktów istotnych do rozstrzygnięcia sprawy.

Ustalenia stanu faktycznego w sprawie oparto także o obszernie zeznania świadka M. B.- córki stron, która w sposób bardzo rzeczowy, logiczny i wiarygodny opisała okoliczności nabywania przez matkę nieruchomości, nabycia spadku, dokonanych darowizn oraz utrzymania rodziny i wykonywania pracy zarobkowej.

Ww. powołani w sprawie świadkowie w sposób bardzo wiarygodny, spójny i rzeczowy wskazywali na okoliczności, które znajdowały także potwierdzenie w pozostałym zebranych w sprawie materiale dowodowym. Wnioskodawca pomimo zaprzeczania okolicznościom istotnym dla rozstrzygnięcia w sprawie, nie wykazał zasadności podnoszonych przez siebie twierdzeń oraz nie obalił twierdzeń podnoszonych przez uczestniczkę postępowania.

Zeznania R. G. (1) Sąd uznał za sprzeczne z prawdą w zakresie odnoszącym się do: niezłożenia oświadczenia dotyczącego nabycia przez B. G. (1) nieruchomości położonych w T. i S. ze środków z jej majątku odrębnego (obecnie osobistego), nieprawdziwości danych zawartych w wyciągu z repertorium ksiąg wieczystych, a także w zakresie nabywania nieruchomości do majątku wspólnego małżonków ze środków pieniężnych należących do wnioskodawcy i pożyczonych od jego ojca, utraty obywatelstwa polskiego i w związku z tym niemożności nabywania nieruchomości na terenie Polski, nieotrzymania przez uczestniczkę postępowania części spadku po ojcu. Zeznania wnioskodawcy w znacznej mierze były niezgodne z prawdą, często wzajemnie sprzeczne, niewiarygodne i przeczące zebranemu w sprawie materiałowi dowodowemu opartemu o zeznania świadków i przedstawione dokumenty. Zaprzeczanie przez wnioskodawcę faktom niekorzystnym dla niego, należało ocenić jako próbę pozyskania udziału w majątku odnoszącym się do nieruchomości położonych na terenie Polski, nabytym przez uczestniczkę postępowania.

Na uwzględnienie zasługiwały jedynie zeznania wnioskodawcy odnoszące się do faktu udzielenia przez B. G. (1) W. P. pełnomocnictwa, kilkukrotnie podejmowanych prób zatrudnienia i prowadzenia działalności gospodarczych oraz wysokości otrzymywanej emerytury.

Zeznania B. G. (1) oceniono jako wiarygodne i odzwierciedlające rzeczywisty przebieg zdarzeń. Uczestniczka postępowania wskazywała na fakt nabywania nieruchomości za środki pochodzące z majątku osobistego do majątku osobistego, udzielenia pełnomocnictwa W. P., nabycia części spadku po ojcu, posiadania obywatelstwa polskiego przez wnioskodawcę, złożenia oświadczenia u notariusza B. J. (2), pracy zawodowej R. G. (1), stopnia zaangażowania wnioskodawcy w pracę zawodową i utrzymania rodziny. W powyższym zakresie zeznania uczestniczki postępowania oceniono jako zgodne z prawdą, bowiem były one spójne i wykazywały logiczny przebieg zdarzeń nadto znajdowały poparcie w pozostałym materiale dowodowym zebranych w sprawie. Jedynie w zakresie zasadności ustalenia nierównych udziałów stron, twierdzenia B. G. (1) nie zasługiwały na uwzględnienie. Uczestniczka postępowania nie podnosiła powyższego w trakcie postępowania rozwodowego prowadzonego w Niemczech, gdzie dokonano ustaleń nie tylko w zakresie rozwiązania związku małżeńskiego stron, ale także dalszych zagadnień związanych z rozwodem, w tym m. in. dotyczących stosunków majątkowych między stronami. Z porozumienia wyłączono jedynie kwestie dokonania podziału majątku odnoszącego się do nieruchomości położonych w Polsce.

Postanowieniem z dnia 10 stycznia 2020 r. Sąd oddalił wniosek wnioskodawcy o przesłuchanie P. G.. Wnioskodawca wskazał, iż wnosi o przesłuchanie ww. świadka na okoliczności związane z kłamstwami, które uczestniczka postępowania podawała w odniesieniu do rozstań stron. Powyższy wniosek podlegał oddaleniu, bowiem okoliczności, na które miał być przesłuchiwany świadek nie stanowią przedmiotu niniejszej sprawy. W postępowaniu o podział majątku stron nie rozpatruje się okoliczności dotyczących toczonych przez strony sporów i kłótni. Tego rodzaju fakty są rozpatrywane w postępowaniu rozwodowym, co nie jest przedmiotem niniejszego postępowania. W związku z powyższym wniosek podlegał oddaleniu z uwagi na brak związku z przedmiotową sprawą.

W niniejszej sprawie znajdowały zastosowanie przepisy Kodeksu Rodzinnego i opiekuńczego dotyczące składu majątku wspólnego i majątku osobistego. Zgodnie z art.31 § 1 k.r.o. z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. W świetle § 2 art.31 k.r.o., do majątku wspólnego należą w szczególności: pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków, dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków, środki zgromadzone na rachunku otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego każdego z małżonków, kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. Natomiast, jak wynika z art. 33 k.r.o., do majątku osobistego każdego z małżonków należą:

- 1) przedmioty majątkowe nabyte przed powstaniem wspólności ustawowej;
- 2) przedmioty majątkowe nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił;
- 3) prawa majątkowe wynikające ze wspólności łącznej podlegającej odrębnym przepisom;
- 4) przedmioty majątkowe służące wyłącznie do zaspokajania osobistych potrzeb jednego z małżonków;
- 5) prawa niezbywalne, które mogą przysługiwać tylko jednej osobie;
- 6) przedmioty uzyskane z tytułu odszkodowania za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia albo z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; nie dotyczy to jednak renty należnej poszkodowanemu małżonkowi z powodu całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej albo z powodu zwiększenia się jego potrzeb lub zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość;
- 7) wierzytelności z tytułu wynagrodzenia za pracę lub z tytułu innej działalności zarobkowej jednego z małżonków;
- 8) przedmioty majątkowe uzyskane z tytułu nagrody za osobiste osiągnięcia jednego z małżonków;
- 9) prawa autorskie i prawa pokrewne, prawa własności przemysłowej oraz inne prawa twórcy;
- 10) przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Rozwiązanie małżeństwa przez rozwód, zawarcie umowy o rozdzielności majątkowej małżeńskiej skutkuje ustaniem wspólności majątkowej. Od tej chwili do majątku, który był objęty wspólnością ustawową, zgodnie z art.46 k.r.o., stanowiącym, że w sprawach nieunormowanych w artykułach poprzedzających od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku.

Dopuszczalność kompleksowego rozwiązania kwestii majątkowych w niemieckim postępowaniu rozwodowym nie odbiega od reguł obowiązujących w prawie polskim, w którym nie budzi wątpliwości dopuszczalność zawarcia przez małżonków w toku postępowania rozwodowego ugody co do podziału ich majątku wspólnego. Do orzekania w

sprawach o podział majątku sądy niemieckie były właściwe, jeżeli do ich jurysdykcji należała sprawa rozwodowa (d. § 621 ust. 2 pkt 1 ZPO). Ich jurysdykcja w sprawie rozwodowej wynikała z art. 3 ust. 1 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 z 27 listopada 2003 r. dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz.U.UE z 2003 r. L. 338, s. 1). Gdyby jednak nawet sąd niemiecki nie miał jurysdykcji w zakresie, w którym dzielony majątek stron obejmował nieruchomości położoną w Polsce, to wskazać należy, że w niemieckiej doktrynie dominuje pogląd, że przesłanką dopuszczalności zawarcia i skuteczności ugody sądowej (procesowej) przed sądem niemieckim nie jest właściwość międzynarodowa tego sądu. Ocena ugody sądowej zawartej przed sądem państwa obcego przebiega odrębnie co do jej aspektu procesowego i odrębnie co do części materialnoprawnej. Część procesowa oceniana jest według prawa procesowego państwa, przed którego sądem ugoda została zawarta (*lex fori processualis*) w zakresie formy i skutków procesowych. Materialnoprawne skutki ugody ustala się według reguł prawa kolizyjnego, miarodajnych dla stosunku prawnego, którego ugoda dotyczy. W rozpatrywanej sprawie przedmiotem ugody jest uporządkowanie stosunków między stronami, w tym podział wspólnego majątku, w związku z przewidywanym rozwiązaniem ich małżeństwa przez rozwód. Artykuł 17 § 1 zd. 1 p.p.m. (1965) stosunki osobiste i majątkowe między małżonkami wiąże z ich wspólnym prawem ojczystym, w jego braku - wskazuje jako właściwe prawo wspólnego miejsca zamieszkania, a gdy i ten łącznik nie występuje - za właściwe uznaje prawo polskie. Uzgodnienie przez strony zasad podziału majątku nastąpiło przed sądem niemieckim, z udziałem niemieckiego sędziego jako mediatora, co w naturalny sposób skłaniało do wskazywania stronom rozwiązań nawiązujących do zwykle stosowanych w analogicznych sprawach podlegających prawu materialnemu niemieckiemu. Niezależnie jednak od tego według jakich przepisów będzie oceniana ugoda i jak ostatecznie zostanie zakwalifikowana, jej skutki rzeczowe badane będą według prawa polskiego, zgodnie z zasadą przewidzianą w art. 24 § 2 p.p.m. z 1965 r. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2013 r., sygn. akt V CSK 246/12)

Stosownie do treści art. 43 k.r.o. oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Jednakże z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku.

Uczestniczka postępowania w niniejszym postępowaniu wniosła o ustalenie nierównych udziałów w majątku dorobkowym stron. Sąd stanął na stanowisku, iż wobec faktu zawarcia przez strony ugody przed sądem w Niemczech, której treść wskazuje, iż wszystkie obustronne roszczenia majątkowe stron, czy są znane czy nieznanne, zostają ostatecznie zaspokojone, za wyłączeniem nieruchomości położonych w Polsce, niemożliwym i spóźnionym jest dochodzenie przed tut. Sądem ustalenie nierównych udziałów w majątku dorobkowym stron. Powyższą kwestię B. G. (1) winna podnieść w toku postępowania prowadzonego w Niemczech. Sąd w niniejszym postępowaniu winien rozstrzygać jedynie w zakresie podziału majątku stron zawężonego do nieruchomości położonych na terenie Polski, bowiem jedynie ta kwestia zgodnie z zawartą przez strony ugoda podlegała jeszcze rozstrzygnięciu. W związku z powyższym wniosek B. G. (1) o ustalenie nierównych udziałów w majątku dorobkowym stron podlegał oddaleniu.

Jak wynika z powołanych powyżej przepisów normujących postępowanie o podział majątku wspólnego, w postępowaniu tym Sąd w pierwszej kolejności ustala skład i wartość majątku wspólnego. W tym zakresie, Sąd zobligowany jest do działania z urzędu. Zgodnie z ogólnie przyjętą zasadą Sąd ustalił skład i stan majątku wspólnego na dzień ustania wspólności ustawowej małżeńskiej, zaś według cen obowiązujących w chwili orzekania (por. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1969 roku, III CZP 12/69, OSNCP 1970, poz.39). Wartość przedmiotu zniesienia współwłasności ustala się na poziomie cen rynkowych (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 grudnia 1975 roku, III CRN 349/75). Dopuszczalne jest przy tym oparcie się na zgodnych oświadczeniach uczestników w zakresie wartości składników majątku, jeśli nie budzą one wątpliwości co zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2001 roku, V CKN 482/00, opubl. Lex 52640).

Strony podnosiły, iż w czasie trwania związku małżeńskiego nabyte zostały następujące nieruchomości:

- nieruchomość objęta księgą wieczystą nr (...) działkę nr (...) o obszarze 4.90 ha położona w S.;

- nieruchomości położona w S. oznaczona nr Kw (...), tj. działkę o nr (...) stanowiącą rolę i las o obszarze 7.91 ha;
- nieruchomości oznaczona nr Kw (...) położona w T. przy ul. (...).
- lokal mieszkalny nr (...) przy ul. (...) w R. wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej,

W dniu 20 grudnia 2002 r. B. G. (1) dokonała sprzedaży nieruchomości objętej księgą wieczystą Kw (...) Sądu Rejonowego w Tczewie, działka nr (...) obszaru 2,2307 ha.

Przedmiotem powstałego sporu było ustalenie, czy ww. nieruchomości stanowią wyłącznie majątek B. G. (1), czy też są objęte wspólnością majątkową małżeńską.

B. G. (1) podnosiła, iż nieruchomości oznaczone KW nr (...), (...) i (...) nabyła za środki pieniężne uzyskane w ramach spadku po ojcu. W oparciu o powyższe uczestniczka postępowania podnosiła, iż nieruchomości te nabyła ze środków pochodzących z majątku osobistego do majątku osobistego. W aktach notarialnych stanowiących umowy zakupu ww. nieruchomości, w imieniu B. G. (1) występował W. P., który wskazywał, iż działa w imieniu i na rzecz mocodawczyni. W. P. każdorazowo wskazywał, iż środki pieniężne stanowiące zapłatę ceny nabywanych nieruchomości otrzymał od B. G. (1). W dniu 10 sierpnia 2001 r. R. G. (1) złożył oświadczenie, którego podpis został poświadczony za zgodność przez notariusz B. J. (2). W niniejszym oświadczeniu R. G. (1) wskazał, że B. G. (1) nabyła do majątku odrębnego (obecnie osobistego) nieruchomości położone w S. i T.. Sąd stanął na stanowisku, iż pomimo braku oryginału przedmiotowego oświadczenia, fakt złożenia oświadczenia określonej treści przez wnioskodawcę, został dostatecznie wykazany. Powyższe wynika zarówno ze złożonych przez świadków - w tym przez notariusz B. J. (2) i uczestniczkę postępowania zeznań oraz dokumentów: pisma sporządzonego przez notariusz B. J. (2) i wyciągu z repertorium. Wnioskodawca zaprzeczał powyższemu, jednakże powyższą postawę należało uznać, jako próbę uzyskania uprawnień do współposiadania ww. nieruchomości. Powołani w sprawie świadkowie wskazywali, że także w prowadzonych z R. G. (2) rozmowach, wskazywał on na fakt złożenia ww. oświadczenia, zaznaczając, że nieruchomości położone w Polsce stanowią wyłączną własność uczestniczki postępowania. Należy podkreślić, że jedną z naczelnych reguł prawnych jest, że niezajomość prawa nie stanowi okoliczności na którą można się powoływać w celu usprawiedliwienia niepodjęcia działań, od których norma prawna uzależnia określony skutek. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2002 r., sygn. akt II CKN 723/00). Wnioskodawca podnosząc, iż został wprowadzony w błąd przez notariusza, winien podjąć w tym zakresie określone czynności. Brak jakichkolwiek działań mających na celu uchYLENIE się od skutków złożonego przez wnioskodawcę oświadczenia oraz treści aktów notarialnych wskazujących na nabycie nieruchomości przez B. G. (2) do jej majątku osobistego, także potwierdza fakt, iż R. G. (1) się z tym zgadzał, nie przeczył powyższemu i miał świadomość zgodności z rzeczywistością.

W ocenie Sądu uczestniczka postępowania wykazała w sposób nie budzący wątpliwości fakt nabycia nieruchomości położonych w S. i T. za środki pieniężne stanowiące jej majątek osobisty. Następnie, ze środków pochodzących ze sprzedaży działki o nr (...) położonej w S., B. G. (1) nabyła do majątku osobistego lokal mieszkalny położony w R. (...). W akcie notarialnym z dnia 19 stycznia 2010 r. (Rep. A (...)) wyraźnie wskazano na oświadczenie złożone przez R. G. (1) poświadczone przez B. J. (2). Powyższe ponownie potwierdza fakt złożenia przez R. G. (1) przedmiotowego oświadczenia.

R. G. (1) nie uczestniczył - materialnie w zakupie nieruchomości położonych w Polsce. Wnioskodawca kilkakrotnie pozostawał na utrzymaniu żony, często zmieniał miejsce i rodzaj świadczonej pracy. Podejmowane przez niego różnego rodzaju przedsięwzięcia biznesowe, na których rozpoczęcie B. G. (1) przekazywała oszczędności, w krótkim czasie wobec braku zaangażowania wnioskodawcy podlegały zakończeniu. Głównym żywicielem rodziny i osobą odpowiadającą za utrzymanie gospodarstwa domowego była B. G. (1). Źródło jej dochodu stanowiła praca polegająca na prowadzeniu punktu gastronomicznego. Uczestniczka postępowania była bardzo zaangażowana w prowadzenie działalności gospodarczej, pracując ponad przeciętną.

Wnioskodawca nie był pozbawiony możliwości nabywania nieruchomości w Polsce. Podnoszona przez R. G. (1) okoliczność nieposiadania obywatelstwa polskiego, także nie polegała na prawdzie. Wnioskodawca nigdy nie został pozbawiony obywatelstwa polskiego, ani też się go nie zrzekł. R. G. (1) nie posiadał dowodu osobistego. Zatem wystarczające byłoby wnioskowanie do właściwego organu o wydanie dowodu i wówczas legitymując się powyższym dokumentem R. G. (1) także byłby uprawniony do nabywania nieruchomości. Fakt nabywania nieruchomości wyłącznie przez B. G. (1) wynikał z tego, iż nieruchomości nabywane były z jej środków stanowiących jej majątek osobisty, czemu wówczas wnioskodawca się nie sprzeciwiał, a nadto potwierdził powyższe w złożonym przez siebie oświadczeniu.

Uznając, iż nieruchomości położone w S., R. i T. nie stanowią majątku wspólnego stron - wniosek podlegał oddaleniu (pkt 3 postanowienia).

Zgodnie z treścią art. 512 §1 kpc po rozpoczęciu posiedzenia albo po złożeniu przez któregokolwiek z uczestników oświadczenia na piśmie cofnięcie wniosku jest skuteczne tylko wtedy, gdy inni uczestnicy nie sprzeciwili się temu w terminie wyznaczonym. Sąd mając na uwadze dokonane przez wnioskodawcę cofnięcie wniosku w zakresie żądania podziału nieruchomości oraz fakt, iż powyższemu uczestniczka postępowania nie sprzeciwiała się, orzekł o umorzeniu postępowania w ww. zakresie (pkt 2. postanowienia).

Zasada rozliczenia kosztów postępowania prowadzonego w trybie nieprocesowym wynika z art. 520 § 1 k.p.c. Zgodnie z jego brzmieniem każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

W tzw. sprawach działowych, do jakich należą sprawy o podział majątku wspólnego nie zachodzi sprzeczność interesów, niezależnie od tego jaki dana strona zgłasza wniosek, co do sposobu podziału i jakie stanowisko zajmuje w sprawie. W takich postępowaniach strony są również w równym stopniu zainteresowane wynikiem postępowania, a ich interesy w zasadzie są wspólne, gdyż polegają na wyjściu ze stanu wspólności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2012 r., V CZ 30/12, LEX nr 1231642; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2011 r., II CZ 120/11, LEX nr 1298079). W przedmiotowej sprawie uczestnicy byli w równym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania, a ich interesy nie były sprzeczne – ich celem było dokonanie podziału majątku wspólnego. W postępowaniu o podział majątku Sąd z urzędu ustala skład i wartość majątku wspólnego, a zatem jeżeli wolą stron było skorzystanie z pomocy fachowych pełnomocników, ich wynagrodzenie powinno obciążać strony, zatem Sąd uznał, iż strony ponoszą we własnym zakresie ponoszą koszty związane z ich udziałem w sprawie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w pkt 4. orzeczenia.